

Aktuální judikatura k odebírání vzorků DNA a uchovávání profilů DNA

Níže uvedená soudní rozhodnutí výslovně odmítla opakovaně zaznívající argumenty o nelegálnosti odběru vzorků DNA a uchovávání profilů DNA, ze kterých vycházeli i tvůrci poslaneckého návrhu zákona. **Dlouhodobě zastávané názory Ministerstva vnitra a Policie ČR jsou tedy potvrzeny i soudní judikaturou včetně Nejvyššího správního soudu**, což by měli respektovat i tvůrci a předkladatelé poslaneckého návrhu zákona.

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 168/2013 ze dne 30. 4. 2014** (pozn. tento případ se vztahuje k případu pana Pivody)

Bod 21 odůvodnění: „nelze hovořit o tom, že by neexistovala žádná právní úprava, jak se snaží navodit stěžovatel (pozn. ÚOOÚ)“

Bod 26 odůvodnění: *Národní databáze profilů DNA není veřejně přístupná, nehrozí proto, že by si někdo třetí, mimo orgány činné v trestním řízení, jejím prostřednictvím zjišťoval citlivé informace o subjektu údajů, resp. o pachatelích trestných činů, tj. není možná další dehonestace takové osoby na základě uchování jejího profilu v Národní databázi.*

Bod 32 odůvodnění: „....dovolává-li se stěžovatel ochrany práv jednotlivce, nemůže přehlížet práva ostatních, tj. bude muset zvážit, že práva jedince (zde pravomocně odsouzených pachatelů úmyslných trestných činů) začínají a končí tam, kde jsou práva druhého, která jsou chráněna mimo jiné i prostřednictvím policie. **Aby policie mohla dostát plnění svých povinností při předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti a stíhání pachatelů trestných činů, musí k tomu využít zákonem založeného oprávnění. Poukazuje-li stěžovatel případně na to, že právní úprava činnosti policie není dokonalá a že by si představoval „lepší právní úpravu“**, Nejvyšší správní soud dodává, že neshledal, že by právní úprava zákona o policii, o níž žalobce opíral zpracování citlivého osobního údaje v podobě vzorku DNA v nyní řešeném případě, **nevyhovovala minimálním požadavkům na zákonný podklad zásahu do práva na ochranu soukromého života, jak je formuloval Evropský soud pro lidská práva.**

- **Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 10 A 30/2010 ze dne 10. 9. 2013** (pozn. tento případ se vztahuje k případu pana Pivody)

„Pokud je policie oprávněna odebírat vzorky DNA a uchovávat profily DNA pro účely budoucí identifikace je tím nadána a povinna i k vedení databáze“

„Sama skutečnost, že v případě trestných činů ohrožujících život, zdraví nebo bezpečnost osob je zde relativně vyšší pravděpodobnost zanechání biologické stopy na místě činu a tudíž je zpracování a uchování profilu DNA v Databázi významné pro ztotožnění pachatele budoucích trestných činů, **neznamená, že u trestných činů hospodářské povahy podle hlavy druhé zvláštní části trestního zákona význam využívání biologických stop při odhalování těchto trestných činů a jejich pachatelů je marginální.** V důsledku technického vývoje se způsob páchaní těchto hospodářských trestných činů mění a v ruce s tím, by měl a musí jít i způsob, jak takovou činnost odhalit“.

- **Rozsudek Městského soudu č. j. 5 A 321/2011 ze dne 26.11.2015**

„...odsouzení pachatelé závažných trestných činů by měli požívat nižší ochrany soukromí a osobních údajů než ti, kteří trestnou činnost nepáchají.“

„K rozsudku ESLP (pozn. S. a Marper proti Spojenému království) soud uvádí jednu podstatnou skutečnost a to, že se v daném případě jednalo o uchovávání profilů DNA u osob, které byly zbaveny obvinění. ESLP se zabýval tím, zda bylo ospravedlnitelné uchovávání DNA osob podezřelých ze spáchání určitých trestných činů, které však nakonec odsouzeny nebyly. ESLP toto sporné uchovávání vzorků DNA posoudil jako nepřiměřený zásah do práva stěžovatelů na respektování jejich soukromého života a rozhodl, že nemůže být nezbytné v demokratické společnosti. ESLP proto v daném případě konstatoval porušení č. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. **V nyní projednávaném případě je však situace zcela odlišná, neboť se týká uchovávání profilu DNA osoby, která byla pravomocně odsouzena za spáchání trestného činu podvodu, a byl jí za toto jednání uložen trest odnětí svobody.**

„K obsahu Doporučení (pozn. Doporučení Rady Evropy č. R (92) 1 Výboru ministrů členským státním o využívání analýzy deoxyribonukleové kyseliny (DNA) v rámci systému trestní justice), na které se odkazují oba účastníci řízení, soud uvádí, že se **jedná o pouhé doporučení, které není právně závazné**; současně soud připomíná, že jde o doporučení z roku 1992, které je dnes vzhledem k vývoji trestné činnosti a rozvoji genetiky již neaktuální.“

- **Rozsudek Městského soudu č. j. 9 A 92/2012 ze dne 2. 12. 2015** (pozn. nenabyl ještě právní moci)

„Institut zpracování osobních údajů pro budoucí identifikaci je preventivním opatřením, proto **potřebu prevence je nezbytné vyvozovat nejen z typu trestného činu, v jeho skutkové a právní kvalifikace, ale zejména z podsady trestné činnosti, již je nepochybně vztah pachatele k vlastnímu jednání.**“

„Žalobce se dopustil úmyslného trestného činu a musel si být vědom, že pro jeho jednání může být vedeno trestní řízení, může mu být uložen trest a v souvislosti s tím bude veden v Rejstříku trestů a v příslušných evidencích Policie ČR, tj. že musí nést negativně následky spojené se spácháním protiprávního jednání.....Postup žalovaného při zpracování osobních údajů žalobce byl tedy přiměřený, neboť práva žalobce, který vědomě a cíleně porušil právo v důsledku toho mohl **předjímatelně usuzovat na zásah do svých práv, nemůže převážít nad zájmem společnosti na ochranu před pachateli úmyslných trestných činů.**“